



КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» щодо удосконалення окремих положень Закону про реалізацію функції парламентського контролю», внесений народними депутатами України Неклюдовим В.М. та іншими (всього 12 підписів) (реєстр. № 14126 від 16.10.2025)

Комітет на засіданні 23 жовтня 2026 року (протокол № 277) розглянув, згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 20 жовтня 2025 року (електронна картка документа (2028286), проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» щодо удосконалення окремих положень Закону про реалізацію функції парламентського контролю», внесений народними депутатами України Неклюдовим В.М. та іншими (всього 12 підписів) (реєстр. № 14126 від 16.10.2025), лист Комітету з питань бюджету (лист від 17.02.2026 № 04-13/9-2026/33882), лист Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу (лист від 23.06.2026 № 04-20/10-2026/150713) та висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України від 21.10.2026 № 16/03-2026/250008 (електронна картка документа (2374854).

Метою законопроєкту, як зазначено в пояснювальній записці, є «удосконалення положень Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» для підвищення ефективності реалізації функції парламентського контролю при участі та виступах на пленарних засіданнях Верховної Ради України запрошених посадових чи службових осіб» шляхом внесення змін до статті 6 Регламенту Верховної Ради України.

Автори законопроєкту пропонують внести зміни до статті 6 Регламенту Верховної Ради України, а саме: доповнити новою частиною шостою такого змісту:

«6. Народні депутати на пленарному засіданні мають право задавати будь-якій запрошеній посадовій чи службовій особі, крім Президента України, питання та отримувати на них відповіді. Головуючий на пленарному засіданні Верховної Ради регулює тривалість часу постановки питань народними депутатами та надання на них відповідей запрошеними посадовими чи службовими особами з урахуванням положень цього Регламенту».

У зв'язку з цим, частину шосту цієї статті вважати частиною сьомою відповідно.

Комітет зазначив, що, відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України та предмета відання Комітету, визначеного Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-ІХ, проєкт Закону України (реєстр. № 14126) внесено за підписом осіб, які мають право законодавчої ініціативи, з пропозицією щодо кандидатури доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою та електронним файлом.

Водночас, при оформленні законопроєкту допущено деякі неточності техніко-юридичного характеру, а саме: авторами законопроєкту пропонується внести зміни до Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», проте за структурою Закон України «Про Регламент Верховної Ради України», складається з двох пунктів і передбачає затвердження Регламенту Верховної Ради України. Відтак, зміни мають пропонуватися до Регламенту Верховної Ради України.

Комітет звернув увагу на те, що очікує розгляду Верховною Радою України, розглянутий Комітетом 10 квітня 2025 року (протокол № 226), законопроєкт «Про внесення змін до статті 6 Регламенту Верховної Ради України щодо порядку реалізації контрольної функції Верховної Ради України під час виклику посадових чи службових осіб на пленарне засідання» (реєстр. № 13012 від 11.02.2025), який передбачає, зокрема, внесення змін до частини третьої статті 6 Регламенту Верховної Ради України.

Своєю чергою, народними депутатами України – членами Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України внесено альтернативний законопроєкт «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо порядку заслуховування на пленарному засіданні Верховної Ради України посадових чи службових осіб, запрошених на пленарне засідання або присутність яких вимагається Верховною Радою України» (реєстр. № 13012-1), який розглянуто Комітетом 10 квітня 2025 року (протокол № 226) і прийнято рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти його за основу і в цілому.

Метою законопроєкту (реєстр. № 13012-1) є доповнення глави 38¹ Регламенту Верховної Ради України новою статтею 232⁵ Порядок заслуховування на пленарному засіданні Верховної Ради України посадових чи службових осіб, запрошених на пленарне засідання або присутність яких вимагається Верховною Радою України, в якій передбачається таке:

- положення щодо порядку запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України посадових чи службових осіб, а саме: посадові чи службові особи, запрошені на пленарне засідання Верховної Ради або присутність яких вимагається Верховною Радою, запрошуються на пленарне засідання у визначений Верховною Радою день, але не раніше наступного дня після прийняття Верховною Радою відповідного процедурного рішення;

- підстави для відсутності на пленарному засіданні Верховної Ради України запрошених посадових чи службових осіб;

- порядок розгляду питання про заслуховування посадової чи службової особи, запрошеної на пленарне засідання або присутність якої вимагається

Верховною Радою України, тому числі і тривалість часу на запитання народних депутатів України, черговість яких формується за допомогою електронної системи.

Тобто, зміни частини третьої статті 6 Регламенту Верховної Ради України щодо заслуховування запрошених осіб на пленарному засіданні Верховної Ради України, запропоновані у законопроекті (реєстр. № 14126) вже передбачено у законопроекті (реєстр. № 13012-1).

Відтак, проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» щодо удосконалення окремих положень Закону про реалізацію функції парламентського контролю» (реєстр. № 14126) є альтернативним до законопроекту (реєстр. № 13012).

Згідно з положеннями частин першої та другої статті 100 Регламенту Верховної Ради України альтернативними вважаються законопроекти, які містять положення, що регулюють однакове коло питань та повторюють за суттю положення щодо регулювання одних і тих же суспільних відносин. Альтернативний законопроект може бути внесений не пізніше як у 14-денний строк після дня надання народним депутатам України першого законопроекту з відповідного питання.

Комітет привернув увагу до роз'яснення Комітету щодо застосування положень статей 47, 48, 100, 114, 135 Регламенту Верховної Ради України (нова редакція) від 27 лютого 2019 року (протокол № 141), в якому зазначено, що «Правова позиція Комітету стосовно порядку розгляду зареєстрованих законопроектів, які по суті є альтернативними, висловлена у Роз'ясненні, ухваленому на засіданні Комітету 2 листопада 2016 року (протокол № 64), в якому зазначалося, що у разі реєстрації таких проектів, головний комітет має право розглядати їх у порядку, передбаченому статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, і визначати їх на предмет альтернативності та приймати рішення, який з них рекомендувати прийняти за основу, а який - відхилити.

Крім того, у разі реєстрації законопроектів, які є альтернативними по суті, проте зареєстровані як окремі самостійні законопроекти, головний комітет може застосувати механізм, передбачений положеннями частини першої статті 94 Регламенту Верховної Ради України щодо рекомендації Голові Верховної Ради України або відповідно до розподілу обов'язків Першому заступнику, заступнику Голови Верховної Ради України про повернення внесених законопроектів, проектів інших актів суб'єкту права законодавчої ініціативи без їх включення до порядку денного сесії та розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України з підстав, передбачених частиною другою цієї статті, зокрема, пунктом 2, за наявності висновку комітету, до предмета відання якого належать питання регламенту, про те, що внесений законопроект, проект іншого акта оформлений та/або зареєстрований без дотримання вимог закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів»¹.

¹ https://reglament.rada.gov.ua/news/dijaln_komit/rozzyasnennya/73859.html

Законопроект (реєстр. № 14126) включено до порядку денного шістнадцятої сесії Верховної Ради України (Постанова Верховної Ради України від 1 вересня 2026 року № 4958-IX).

По суті поданого законопроекту (реєстр. № 14126) Комітет зазначив таке.

Згідно з частиною п'ятою статті 83 Конституції України порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

Своєю чергою Регламент Верховної Ради України встановлює порядок підготовки і проведення сесій Верховної Ради України, її засідань, формування державних органів, визначає законодавчу процедуру, процедуру розгляду інших питань, віднесених до її повноважень, та порядок здійснення контрольних функцій Верховної Ради України.

Чинною статтею 6 Регламенту Верховної Ради України визначено порядок запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України.

Головуючий на пленарному засіданні Верховної Ради України повідомляє народним депутатам України про офіційно запрошених осіб, присутніх на пленарному засіданні Верховної Ради України (частина п'ята статті 6 Регламенту Верховної Ради України).

Обов'язки та права головуючого на пленарному засіданні Верховної Ради України визначені статтями 27 та 28 Регламенту Верховної Ради України.

Згідно з положеннями пунктів 6 – 8 статті 27 Регламенту Верховної Ради України, головуючий на пленарному засіданні Верховної Ради України оголошує про запис через електронну систему на виступ з місця; оголошує списки осіб, які записалися на виступ, та надає слово для виступу; надає слово для доповіді (співдоповіді), запитань, виступу, оголошує наступного промовця; створює рівні можливості народним депутатам, депутатським фракціям (депутатським групам) для участі в обговоренні питань відповідно до положень Регламенту Верховної Ради України.

Главою 6 (статті 32-36) Регламенту Верховної Ради України визначено порядок виступів і надання слова на пленарних засіданнях Верховної Ради України.

Гарантоване право на виступ на пленарному засіданні визначено статтею 34 Регламенту Верховної Ради України.

Так, запрошеній особі, присутність якої необхідна під час розгляду питань порядку денного, чи особі, офіційно запрошеній на пленарне засідання (частини друга, третя статті 6 Регламенту Верховної Ради України), слово для виступу надається відповідно до процедурного рішення, прийнятого Верховною Радою України без обговорення (частина друга цієї статті). Кожна депутатська фракція (депутатська група) має гарантоване право на виступ одного представника з кожного питання порядку денного пленарного засідання (частина третя цієї статті).

Разом з цим, Комітет звернув увагу на Розділ VI Регламенту Верховної Ради України, і зокрема, у главі 38¹ (статті 232¹-232⁴) цього Розділу передбачено положення щодо розгляду звітів і доповідей та іншої інформації державних органів та посадових осіб (крім Кабінету Міністрів України), а також заслуховування інформації про діяльність державних органів та посадових осіб,

які представляють таку інформацію та відповіді на запитання народних депутатів України.

Крім цього, у висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України також зазначено, що «...-, необхідно врахувати, що положення проекту, за яким «Головуючий на пленарному засіданні Верховної Ради *регулює тривалість часу* постановки питань народними депутатами та надання на них відповідей запрошеними посадовими чи службовими особами з урахуванням положень цього Регламенту», безпосередньо не пов'язане з предметом регулювання ст. 6 Регламенту та є ближчим до предмету регулювання ст. 27 Регламенту, де встановлюються повноваження головуєчого на пленарному засіданні Верховної Ради України. При цьому варто звернути увагу, що формулювання «регулює тривалість часу» не дає чіткого уявлення про зміст процедурних дій головуєчого».

Комітет з питань бюджету у висновку від 16 лютого 2026 року (протокол № 233) зазначив, що законопроект не буде мати впливу на показники бюджетів. У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством, а також лист Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу в якому зазначено, що Комітет на своєму засіданні 23 червня 2026 року розглянув зазначений законопроект та «визнав його положення такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції».

З огляду на вищевикладене, керуючись положеннями пункту 1 частини першої статті 111, частини першої статті 108, пункту 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет ухвалив висновок на проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» щодо удосконалення окремих положень Закону про реалізацію функції парламентського контролю», внесений народними депутатами України Неклюдовим В.М. та іншими (всього 12 підписів) (реєстр. № 14126 від 16.10.2025), та рекомендує Верховній Раді України за наслідками розгляду в першому читанні відхилити його.

Проект Постанови Верховної Ради України додається.

Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначено голову Комітету.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО

